

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

**RAMOWY PROGRAM KURSU KWALIFIKACYJNEGO
W DZIEDZINIE PIEŁĘGNIARSTWA OPERACYJNEGO**

BLOK SPECJALISTYCZNY

Program przeznaczony dla pielęgniarek i położnych

**AUTORZY WSPÓLPRACUJĄCY Z CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO
PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W OPRACOWANIU PROGRAMU**

mgr Maria Ciuruś

Zespół Opieki Zdrowotnej
Łódź

piel. dypl. Małgorzata Jarząbczyk

Wojewódzki Szpital
Specjalistyczny im. L. Rydygiera
Kraków

piel. dypl. Danuta Suchecka

Instytut – Pomnik
Centrum Zdrowia Dziecka
Warszawa

RECENZENCI PROGRAMU

prof. dr hab. med. Adam Dziki

Klinika Chirurgii
Wojskowej Akademii Medycznej
Łódź

mgr Ewa Leśniak

Wojewódzki Szpital
Specjalistyczny im. L. Rydygiera
Kraków

Program uzyskał pozytywną opinię Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych

Program zatwierdził Dyrektor Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych

ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia

Kurs kwalifikacyjny jest to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 1996r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2001r. Nr 57, poz. 602 i Nr 89, poz.969 oraz z 2003r. Nr 109, poz. 1029) ma na celu uzyskanie przez pielęgniarkę, położną specjalistycznych kwalifikacji do udzielania określonych świadczeń zdrowotnych wchodzących w zakres danej dziedziny pielęgniarstwa lub dziedziny mającej zastosowanie w ochronie zdrowia.

Ramowy charakter programu oznacza, że treści w nim zawarte mają pewien poziom ogólności, co umożliwia organizatorowi kształcenia podyplomowego uwzględnienie:

- aktualnych treści wynikających z rozwoju nauk medycznych i zmieniającego się stanu prawnego,
- zdrowotnych potrzeb i problemów regionu w treściach kształcenia,
- indywidualnych doświadczeń uczestników szkolenia,
- realnych możliwości własnych w zakresie kształcenia podyplomowego w tym, rozszerzenia programu o treści nadobowiązkowe.

Ramowy program kursu kwalifikacyjnego obejmuje:

- blok ogólnozawodowy,
- blok specjalistyczny.

Organizator kształcenia podyplomowego, na podstawie ramowego programu sporządza program kształcenia. Program kształcenia musi uwzględniać wszystkie elementy modułów wskazanych w planie nauczania ramowego programu, jednak treści kształcenia mogą być dostosowane do warunków i potrzeb lokalnych. Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia ramowego programu jest dla organizatora i uczestnika kształcenia obowiązującym elementem programu. Osiągnięcie wskazanych umiejętności gwarantuje, że każdy absolwent kursu kwalifikacyjnego będzie posiadać takie same kwalifikacje, niezależnie od miejsca ukończenia kształcenia, podmiotu organizującego kształcenie podyplomowe oraz trybu kształcenia.

Poszczególne moduły ramowego programu zawierają cel, treści nauczania oraz wykaz umiejętności wynikowych, odnoszące się zarówno do zajęć teoretycznych jak i praktycznych. W planie nauczania wskazane są wyłącznie miejsca realizacji zajęć praktycznych, dlatego też organizator oprócz programu kształcenia teoretycznego obowiązany jest opracować program szkolenia praktycznego dla każdej placówki. Program ten powinien zawierać cel i umiejętności. Jednocześnie program zajęć praktycznych powinien uwzględniać wykaz świadczeń zdrowotnych (opracowany na podstawie wykazu umiejętności), do zaliczenia których zobowiązany jest uczestnik kursu kwalifikacyjnego. Dokumentację zawierającą potwierdzenie zaliczenia poszczególnych świadczeń opracowuje organizator kształcenia. Stanowi ona wewnętrzny dokument organizatora.

Cel kształcenia

Przygotowanie pielęgniarki, położnej do realizacji zadań zawodowych w stopniu umożliwiającym samodzielną pracę na bloku operacyjnym z zachowaniem zasad postępowania aseptycznego

Czas trwania kształcenia

Czas trwania kursu kwalifikacyjnego obejmuje okres niezbędny do zrealizowania wszystkich modułów kształcenia, zawartych w ramowym programie kursu

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

kwalifikacyjnego, nie może być on jednak krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 6 miesięcy. Łączną liczbę godzin zaplanowano na **530** godzin dydaktycznych:

- blok ogólnozawodowy 135 godzin¹
- blok specjalistyczny 395 godzin
 - część teoretyczna 80 godzin
 - część praktyczna 315 godzin

Plan nauczania określony został dla dziennego trybu kształcenia i zawiera liczbę godzin przeznaczoną na realizację poszczególnych modułów. Z uwagi jednak na lokalne preferencje i potrzeby, prowadzący zajęcia w porozumieniu z kierownikiem kursu mogą dokonać modyfikacji czasu kształcenia w wymiarze nie większym niż 20%. Oznacza to, że 80% czasu przeznaczonego na realizację poszczególnych modułów nie podlega zmianie. Wskazane 20% może być wykorzystane na przesunięcia pomiędzy poszczególnymi modułami lub w części może zostać przeznaczone na realizację zadań w ramach samokształcenia. Organizator, w porozumieniu z kierownikiem kursu oraz wykładowcami, ma prawo do modyfikacji czasu trwania kształcenia w zależności od programu realizowanego w trybie innym niż dzienny.

Sposób organizacji

Za przebieg i organizację kursu kwalifikacyjnego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Planując realizację kursu organizator powinien:

1. Opracować program kształcenia.
2. Opracować regulamin organizacyjny kursu, który w szczególności określa:
 - organizację kursu,
 - zasady i sposób naboru osób,
 - prawa i obowiązki osób uczestniczących w kursie,
 - zakres obowiązków wykładowców i innych osób prowadzących nauczanie teoretyczne i szkolenie praktyczne,
 - zasady przeprowadzenia egzaminu.
3. Powołać kierownika kursu kwalifikacyjnego;

Do zadań kierownika kursu oprócz zadań określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 10u, ustawy z dnia 22 maja 2003r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy zmieniającej ustawę o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 109, poz.1029) powinno należeć:

- współdecydowanie o doborze kadry dydaktycznej,
- przedstawienie uczestnikom kursu: celu, programu i organizacji kursu,
- ocenianie placówek szkolenia praktycznego wg specyfiki i organizacji zajęć,
- pomaganie w rozwiązywaniu problemów,
- udzielanie indywidualnych konsultacji uczestnikom kursu,
- zbieranie i analizowanie opinii o przebiegu kursu,
- zaliczanie kursu i dokonanie wpisu w karcie kursu kwalifikacyjnego.

W dniu rozpoczęcia kursu każdy uczestnik powinien otrzymać:

- harmonogram zajęć teoretycznych i praktycznych,
- wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia,
- kartę kursu kwalifikacyjnego, która z wymaganymi wpisami i zaliczeniami, stanowi dowód ich odbycia.

4. Powołać komisję kwalifikacyjną.

¹ Organizator kształcenia podyplomowego może zrezygnować z modułu *Leczenie krwią*.

5. Powołać w uzgodnieniu z kierownikiem kursu opiekunów szkolenia praktycznego, którzy powinni być merytorycznymi pracownikami placówek, w których odbywa się szkolenie praktyczne.

Do zadań opiekuna szkolenia praktycznego należy:

- instruktaż wstępny (zapoznanie z celem szkolenia praktycznego, z organizacją pracy, wyposażeniem placówki, jego personelem, zakresem udzielanych świadczeń i in.),
 - instruktaż bieżący (organizacja i prowadzenie zajęć, kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów i in.),
 - instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie zajęć, zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie kształcenia, ocena uzyskanych wiadomości i umiejętności).
6. Wskazać kadrę dydaktyczną posiadającą kwalifikacje określone w programie ramowym.
 7. Zapewnić bazę dydaktyczną dostosowaną do liczby uczestników kursu kwalifikacyjnego:
 - sale wykładowe,
 - sale warsztatowe,
 - pomieszczenia wyposażone w specjalistyczny sprzęt i aparaturę,
 - pracownie informatyczne.
 8. Zaprojektować, w odniesieniu do poszczególnych modułów, środki dydaktyczne oraz formy zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem form aktywizujących.
 9. Zaprojektować literaturę do poszczególnych modułów uwzględniając kryterium aktualności i adekwatności doboru do treści nauczania.
 10. Dobierać placówki stażowe zgodnie z planem nauczania, w których możliwe będzie zdobywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych świadczeń zdrowotnych.
 11. Posiadać wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów nauczania

W toku realizacji programu kształcenia należy prowadzić ocenianie:

1. Bieżące – rozumiane jako zaliczanie poszczególnych modułów (sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy i umiejętności będących przedmiotem nauczania teoretycznego i praktycznego, w tym świadczeń zdrowotnych przewidzianych w programie kształcenia). Warunki zaliczania ustala wykładowca/opiekun szkolenia praktycznego w porozumieniu z kierownikiem kursu kwalifikacyjnego.
2. Końcowe – egzamin teoretyczny lub praktyczny przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną powołaną przez organizatora kształcenia podyplomowego.

Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia

W wyniku realizacji programu kształcenia kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego pielęgniarka, położna powinna:

- scharakteryzować organizację i wyposażenie bloku operacyjnego,
- zapobiegać zakażeniom,
- stosować zasady aseptyki,
- przygotować salę, instrumentarium, bieliznę oraz materiał opatrunkowy do zabiegów operacyjnych,
- przygotować do zabiegu operacyjnego i obsługiwać aparaturę medyczną,
- zapewnić bezpieczeństwo pacjentowi przebywającemu na bloku operacyjnym,

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

- łagodzić stres pacjenta związany z faktem oczekiwania na zabieg operacyjny,
- instrumentować do zabiegów operacyjnych,
- scharakteryzować istotę schorzenia, badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, przebieg zabiegu operacyjnego i jego powikłania,
- omówić zasady postępowania z instrumentarium po zabiegu operacyjnym,
- omówić zasady dezynfekcji, mycia i pakowania instrumentarium chirurgicznego,
- scharakteryzować metody sterylizacji,
- kontrolować skuteczność procesu sterylizacji,
- omówić zasady postępowania z bielizną operacyjną,
- omówić zasady postępowania z odpadami medycznymi,
- prowadzić dokumentację medyczną (protokół pielęgniarstwa operacyjnego, księga wykonanych zabiegów operacyjnych, skierowania na badania diagnostyczne itd.),
- zabezpieczyć materiał pobrany do badań diagnostycznych (histopatologicznego, bakteriologicznego itd.),
- korzystać z opracowanych standardów postępowania pielęgniarstwa, położnictwa operacyjnego,
- nadzorować utrzymanie higieny w obrębie bloku operacyjnego,
- przestrzegać zasad BHP.

PLAN NAUCZANIA

Lp.	Moduł	Teoria (liczba godzin)	Staż		Łączna liczba godzin
			Placówka	Liczba godzin	
I	Podstawy pielęgniarstwa operacyjnego	20	-	-	20
II	Dezynfekcja i sterylizacja	10	-	-	10
III	Zakażenia na bloku operacyjnym	8	-	-	8
IV	Chirurgia ogólna dorosłych i pielęgniarstwo operacyjne	19	blok operacyjny chirurgii dorosłych	105	124
V	Chirurgia noworodka, niemowlęcia i pielęgniarstwo operacyjne	8	blok operacyjny chirurgii noworodka i niemowlęcia	70	78
VI	Ortopedia, traumatologia i pielęgniarstwo operacyjne	5	blok operacyjny ortopedii i traumatologii	70	75
VII	Ginekologia, położnictwo i pielęgniarstwo operacyjne	10	blok operacyjny ginekologiczny i położniczy	70	80
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN		80		315	395

PROGRAM NAUCZANIA

MODUŁ I PODSTAWY PIEŁĘGNIARSTWA OPERACYJNEGO

Cel modułu

Zapoznanie pielęgniarki, położnej z organizacją bloku operacyjnego, zasadami organizacji pracy personelu oraz z obowiązującą na bloku operacyjnym dokumentacją.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- scharakteryzować organizację i wyposażenie bloku operacyjnego,
- omówić rolę służby dla personelu, pacjentów i materiałów,
- omówić zasady przygotowania zespołu operacyjnego, instrumentarium, bielizny operacyjnej i materiału dodatkowego do operacji,
- planować i organizować pracę własną,
- przygotować pacjenta do zabiegu na sali operacyjnej,
- zapewnić pacjentowi bezpieczeństwo w czasie jego pobytu na bloku operacyjnym,
- przestrzegać obowiązujących standardów postępowania,
- omówić zasady i techniki pracy pielęgniarki operacyjnej,
- omówić główne obciążenia w pracy pielęgniarki operacyjnej,
- omówić zasady obłożenia pola operacyjnego,
- scharakteryzować zasady postępowania z materiałem do szycia tkanek,
- omówić znaczenie i sposób kontroli materiałów operacyjnych z uwzględnieniem okresu przed, w czasie i po operacji,
- prowadzić dokumentację medyczną,
- przedstawić zasady BHP obowiązujące na bloku operacyjnym.

Treści nauczania

1. Organizacja bloku operacyjnego (lokalizacja, rodzaj pomieszczeń).
2. Wyposażenie bloku operacyjnego.
3. Rola służby dla personelu, pacjentów i materiałów.
4. Planowanie pracy.
5. Dokumentacja medyczna.
6. Standardy w pielęgniarstwie operacyjnym – cel opracowania i wdrażania standardów postępowania.
7. Obciążenia w pracy pielęgniarki operacyjnej.
8. Zasady przygotowania personelu bloku operacyjnego do pracy:
 - sposób nałożenia odzieży roboczej (ubrania operacyjnego, czapki, maski operacyjnej, obuwia),
 - sposób nałożenia jałowego fartucha operacyjnego,
 - sposób nałożenia jałowych rękawiczek chirurgicznych, sposób ich zmiany w czasie trwania operacji i sposób ich zdjęcia po zakończeniu operacji,
 - postępowanie z jałową bielizną operacyjną (przygotowanie stolika, zestawu bielizny do obłożenia pacjenta, sposób okrycia pacjenta i stołu operacyjnego).
9. Zasady przygotowania instrumentarium i materiału dodatkowego do operacji.
10. Sposób postępowania z nićmi i szwami chirurgicznymi.
11. Sposób postępowania ze szwami mechanicznymi (tzw. staplerami).
12. Przygotowanie pacjenta do operacji – rola pielęgniarki, położnej operacyjnej.
13. Opieka nad pacjentem po zabiegu operacyjnym.

14. Postępowanie po wykonanym zabiegu operacyjnym (postępowanie z narzędziami, bielizną operacyjną, odpadami medycznymi i ostrymi przedmiotami).
15. Kontrola narzędzi chirurgicznych przed, w czasie i po zabiegu operacyjnym.
16. Zasady BHP na sali operacyjnej.

MODUŁ II DEZYNFEKCJA I STERYLIZACJA

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki, położnej do stosowania zasad aseptyki i antyseptyki obowiązujących na bloku operacyjnym.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- scharakteryzować sposoby, zasady i techniki mycia i odkażania rąk,
- przeprowadzić odkażanie rąk zgodnie z obowiązującymi wymogami,
- scharakteryzować preparaty antyseptyczne i pielęgnacyjne przeznaczone do higieny rąk,
- omówić zasady, metody i techniki dezynfekcji narzędzi chirurgicznych oraz instrumentarium do zabiegów, w tym, narzędzi endoskopowych,
- dokonać wyboru preparatów dezynfekcyjnych w zależności od ich przeznaczenia,
- przygotować roztwory dezynfekcyjne,
- scharakteryzować zasady, metody i techniki sterylizacji,
- omówić rodzaje opakowań przeznaczonych do sterylizacji i ich zastosowanie,
- omówić zasady i techniki pakowania sprzętu do sterylizacji,
- wymienić metody kontroli skuteczności procesu sterylizacji,
- przedstawić zasady przechowywania i transportu jałowego sprzętu,
- przedstawić zależność pomiędzy sposobem pakowania zestawów chirurgicznych, warunkami przechowywania i transportu a terminem jałowości,
- omówić rolę centralnej sterylizacji,
- przestrzegać zasad współpracy centralnej sterylizacji z blokiem operacyjnym,
- nadzorować pracę personelu pomocniczego w zakresie utrzymania higieny bloku operacyjnego.

Treści nauczania

1. Higiena rąk:
 - mycie zwykłe, higieniczne i chirurgiczne – zasady i technika,
 - odkażanie higieniczne i chirurgiczne – zasady i technika,
 - preparaty antyseptyczne i pielęgnacyjne do higieny rąk,
 - błędy popełniane podczas mycia i odkażania rąk.
2. Przygotowanie pola operacyjnego:
 - golenie,
 - mycie i odkażanie skóry,
 - zasady i technika odkażania skóry,
 - preparaty antyseptyczne przeznaczone do odkażania skóry pola operacyjnego,
 - mycie i odkażanie błon śluzowych,
 - zasady i technika odkażania błon śluzowych,
 - preparaty antyseptyczne przeznaczone do odkażania błon śluzowych,
 - błędy popełniane podczas przygotowywania pola operacyjnego.

3. Postępowanie z instrumentarium medycznym:
 - dezynfekcja narzędzi chirurgicznych,
 - dezynfekcja instrumentarium do zabiegów endoskopowych,
 - metody i zasady dezynfekcji,
 - sposób przygotowania roztworów użytkowych,
 - preparaty dezynfekcyjne przeznaczone do dezynfekcji narzędzi chirurgicznych,
 - mycie narzędzi chirurgicznych – zasady i technika,
 - mycie instrumentarium do zabiegów endoskopowych – zasady i technika,
 - osuszanie narzędzi i instrumentarium endoskopowego,
 - rodzaje opakowań, ich zastosowanie i technika pakowania,
 - sterylizacja – metody, zasady i techniki,
 - metody kontroli skuteczności sterylizacji,
 - zasady przechowywania jałowego sprzętu.
 - zasady transportu jałowego sprzętu,
 - współpraca bloku operacyjnego i centralnej sterylizacji,
 - błędy popełniane podczas przygotowywania instrumentarium do operacji.
4. Mycie i dezynfekcja aparatury medycznej – zasady, technika.
5. Mycie i dezynfekcja powierzchni:
 - dobór preparatów dezynfekcyjnych w zależności od ich przeznaczenia,
 - sposób przygotowania roztworu dezynfekcyjnego,
 - zasady oraz technika mycia i dezynfekcji powierzchni,
 - sprzęt do higieny powierzchni,
 - błędy popełniane podczas mycia i dezynfekcji powierzchni.

MODUŁ III ZAKAŻENIA NA BLOKU OPERACYJNYM

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki, położnej do rozpoznawania źródeł, przyczyn i dróg szerzenia się zakażeń na bloku operacyjnym i wykorzystywanie zdobytej wiedzy w praktyce.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- omówić źródła zakażeń na bloku operacyjnym,
- omówić przyczyny zakażeń na bloku operacyjnym wynikające ze strony:
 - personelu medycznego,
 - pacjenta,
 - aparatury medycznej,
 - stosowanych procedur medycznych,
 - błędów architektonicznych,
- przedstawić drogi szerzenia się zakażeń,
- omówić zasady postępowania mające na celu niedopuszczenie do powstania zakażeń,
- stosować w codziennej pracy zasady postępowania aseptycznego,
- przestrzegać sposobów zapobiegania i rozprzestrzeniania się zakażeń,
- scharakteryzować zasady antyseptyki,
- stosować zasady postępowania higienicznego.

Treści nauczania

1. Źródła, przyczyny i drogi szerzenia się zakażeń.

2. Wymogi architektoniczne bloku operacyjnego:
 - lokalizacja działów współpracujących z blokiem operacyjnym (centralna sterylizacja, pralnia, centralna stacja łóżek, oddziały szpitalne),
 - lokalizacja oddziału intensywnej opieki medycznej i sali wybudzeń.
3. Wyposażenie bloku operacyjnego.
4. Organizacja pracy bloku operacyjnego (sposób przygotowania sali operacyjnej, personelu, pacjenta, planowanie zabiegów operacyjnych, postępowanie z rękawiczkami chirurgicznymi, użytym sprzętem jednorazowego użycia, odpadami medycznymi, brudną bielizną).
5. Aseptyka i antyseptyka.
6. Zasady wykonywania zabiegów aseptycznych.
7. Zasady postępowania z brudną bielizną, narzędziami, sprzętem, aparaturą medyczną oraz odpadami medycznymi.
8. Zasady utrzymania higieny na bloku operacyjnym.
9. Zapobieganie zakażeniom na bloku operacyjnym.

MODUŁ IV CHIRURGIA OGÓLNA DOROSŁYCH I PIELEŃNIARSTWO OPERACYJNE

Cel modułu

Poznanie przebiegu zabiegów operacyjnych i nowych technik operacyjnych w chirurgii ogólnej dla dorosłych oraz kształtowanie umiejętności samodzielnego instrumentowania do zabiegów operacyjnych.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- omówić istotę schorzeń chirurgicznych,
- przedstawić przebieg zabiegów operacyjnych objętych programem kształcenia,
- scharakteryzować metody i techniki operacyjne,
- określić właściwości i przeznaczenie materiałów oraz narzędzi wykorzystywanych podczas zabiegu (bielizna operacyjna, narzędzia, materiał szewny itp.),
- przygotować stanowisko pracy (salę operacyjną, bieliznę, instrumentarium) do zabiegu operacyjnego,
- przygotować pacjenta do zabiegu,
- zapewnić pacjentowi bezpieczeństwo na bloku operacyjnym,
- instrumentować do zabiegów wykonywanych w ramach chirurgii dorosłych,
- przedstawić powikłania mogące wystąpić w trakcie i po operacji,
- uporządkować stanowisko pracy i salę operacyjną po zabiegu.

Treści nauczania²

1. Choroby otrzewnej - (rozlane zapalenie otrzewnej, ograniczone zapalenie otrzewnej, zrosty wewnątrzotrzewnowe).
2. Choroby żołądka i dwunastnicy (choroba wrzodowa, rak żołądka) – operacje:
 - przecięcie nerwów błędnych (wagotomia całkowita, wybiórcza, wysoce wybiórcza),

² Zagadnienia dotyczące poszczególnych dziedzin chirurgii powinny być realizowane przez lekarzy i pielęgniarzy w taki sposób, aby unikać powtórzeń. Należy omówić istotę schorzenia, badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, metody i techniki operacyjne, przebieg zabiegu operacyjnego, powikłania, specyfikę pracy pielęgniarstwa.

- częściowe wycięcie żołądka sposobem Rydygiera,
 - częściowe wycięcie żołądka sposobem Biliotha,
 - częściowe wycięcie żołądka sposobem Hoffmeistera – Finsterera, całkowite wycięcie żołądka,
 - plastyka odźwiernika,
 - wytworzenie przetoki zewnętrznej żołądka).
3. Choroby wątroby i dróg żółciowych (rak wątroby, torbiel, ropień wątroby, nadciśnienie w układzie żyły wrotnej, kamica żółciowa, ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego, wodniak, ropniak pęcherzyka żółciowego, przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego, rak pęcherzyka żółciowego) – operacje:
 - wycięcie pęcherzyka żółciowego,
 - wytworzenie przetoki zewnętrznej pęcherzyka żółciowego,
 - nacięcie i kontrola dróg żółciowych,
 - wytworzenie przetoki wewnętrznej pęcherzyka żółciowego.
 4. Choroby trzustki (ostre zapalenie trzustki, przewlekłe zapalenie trzustki, rak trzustki, wyspiak) – operacje:
 - częściowe wycięcie trzustki i dwunastnicy,
 - całkowite wycięcie trzustki.
 5. Choroby jelita cienkiego (uchyłek Meckela, nowotwory jelita cienkiego, niedrożność jelit mechaniczna i czynnościowa) – operacje:
 - przetoka jelita czczego,
 - otwarcie światła jelita cienkiego,
 - częściowe wycięcie jelita cienkiego,
 - zespolenia jelitowe.
 6. Choroby jelita grubego (polipy, rak jelita grubego, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, choroba Leśniowskiego – Crohna, martwica jelita, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, jelito olbrzymie) – operacje:
 - wycięcie wyrostka robaczkowego,
 - częściowe wycięcie jelita grubego,
 - wytworzenie przetoki zewnętrznej jelita grubego.
 7. Choroby odbytu (żyłaki odbytu, szczelina odbytu, ropień okołoodbytniczy, przetoka odbytu, wypadanie odbytu) – operacje:
 - usunięcie żyłaków odbytu,
 - wycięcie szczeliny odbytu,
 - wycięcie przetoki odbytu,
 - nacięcie ropnia okołoodbytniczego,
 - wycięcie części błony śluzowej i plastyka w przypadku leczenia operacyjnego wypadania odbytu.
 8. Krwotok z przewodu pokarmowego.
 9. Ciała obce w przewodzie pokarmowym.
 10. Wycięcie śledziony.
 11. Przepukliny (pachwinowa, udowa, pępkowa, przepuklina linii białej, przepuklina w bliźnie pooperacyjnej) – operacje:
 - operacja przepukliny pachwinowej sposobem Bassiniego, Halsteda, Girarda,
 - operacje przepuklin brzusznych.
 12. Choroby tarczycy (wole, nadczynność tarczycy, rak tarczycy) – operacja wycięcia wola.
 13. Chirurgiczne leczenie otyłości.
 14. Choroby przytarczyc.
 15. Choroby nadnerczy.

16. Amputacja kończyn.
17. Żyłki kończyn dolnych.

MODUŁ V CHIRURGIA NOWORODKA, NIEMOWŁĘCIA I PIEŁĘGNIARSTWO OPERACYJNE

Cel modułu

Poznanie przebiegu zabiegów operacyjnych i stosowanych technik operacyjnych w chirurgii noworodka i niemowłęcia oraz kształtowanie umiejętności samodzielnego instrumentowania do zabiegów w chirurgii dziecięcej.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- opisać przebieg zabiegów operacyjnych objętych programem,
- scharakteryzować techniki operacyjne,
- przygotować salę, instrumentarium i materiał dodatkowy do operacji,
- przygotować aparaturę medyczną do zabiegu i obsługiwać ją zgodnie z zasadami aseptyki,
- przygotować dziecko do zabiegu i zapewnić mu bezpieczeństwo,
- instrumentować do zabiegów,
- przedstawić powikłania mogące wystąpić po operacji,
- uporządkować stanowisko pracy i salę po zabiegu,
- nadzorować przestrzeganie zasad aseptyki przez zespół operacyjny.

Treści nauczania³

1. Wady wrodzone układu pokarmowego (wrodzone zarośnięcie przelyku, wrodzone przerostowe zwężenie odźwiernika, wrodzona niedrożność i zwężenie dwunastnicy, niedrożność jelita cienkiego, niedrożność smółkowa, niedrożność odbytnicy i odbytu).
2. Wady wrodzone układu nerwowego (przepuklina rdzeniowa, wodogłowie).
3. Wady układu moczowo-płciowego (wynicowanie pęcherza moczowego, spodziectwo, wnętrostwo, odpływy pęcherzowo-moczowo-nerkowe, wodonercze wrodzone).
4. Rozszczep wargi górnej.
5. Wady powłok (przepuklina pępowinowa, wytrzewienie jelit).
6. Przygotowanie dziecka do zabiegu operacyjnego.
7. Opieka nad dzieckiem po zabiegu operacyjnym.

MODUŁ VI ORTOPEDIA, TRAUMATOLOGIA I PIEŁĘGNIARSTWO OPERACYJNE

Cel modułu

Poznanie przebiegu zabiegów operacyjnych i nowych technik operacyjnych w chirurgii ortopedycznej i traumatologii oraz kształtowanie umiejętności samodzielnego instrumentowania do zabiegów w chirurgii ortopedycznej.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- opisać przebieg zabiegów operacyjnych objętych programem,

³ Zagadnienia dotyczące poszczególnych dziedzin chirurgii powinny być realizowane przez lekarzy i pielęgniarki w taki sposób, aby unikać powtórzeń. Należy omówić istotę schorzenia, badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, metody i techniki operacyjne, przebieg zabiegu operacyjnego, powikłania, specyfikę pracy pielęgniarskiej.

- scharakteryzować stosowane techniki operacyjne,
- przygotować pacjenta, salę, instrumentarium do zabiegów w chirurgii kostnej,
- samodzielnie instrumentować,
- przedstawić powikłania mogące wystąpić po operacji.

Treści nauczania⁴

1. Urazy narządu ruchu:
 - złamanie kości długich – operacje:
 - zespolenie płytką trzykostną,
 - zespolenie gwoździem śródszpikowym,
 - złamanie szyjki kości udowej – operacje:
 - wszczepienie protezy połowicznej Austin Moor (głowa i trzpień),
 - zespolenie za pomocą śrub kaniulowanych,
 - złamania przezkrętarzowe – operacje:
 - zespolenie gwoździem kątowym lub płytką kątową,
 - zespolenie dynamiczną śrubą biodrową (DHS).
2. Staw rzekomy założenie płytki „Zespol” (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej).
3. Zmiany zwyrodnieniowe stawów (badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, powikłania, specyfika pracy pielęgniarskiej) – operacje:
 - wszczepienie protezy całkowitej (panewka, główka i trzpień),
 - wszczepienie protezy rewizyjnej stawu biodrowego (proteza całkowita lub częściowa).

MODUŁ VII GINEKOLOGIA, POŁOŻNICTWO I PIEŁĘGNIARSTWO OPERACYJNE

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki, położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentką w obrębie bloku operacyjnego oraz instrumentowania do zabiegów operacyjnych wykonywanych w chirurgii ginekologicznej i położnictwie.

Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka, położna powinna:

- omówić zasady przygotowania sali operacyjnej do poszczególnych rodzajów zabiegów wykonywanych w położnictwie i ginekologii,
- omówić przygotowanie pacjentki, pielęgniarki, położnej operacyjnej i zespołu operacyjnego w zależności od rodzaju zabiegu i znieczulenia,
- omówić przygotowanie pacjentki, pielęgniarki, położnej operacyjnej i zespołu operacyjnego do zabiegu operacyjnego planowego oraz w trybie pilnym,
- uszanować godność osobistą pacjentki i zapewnić jej intymność,
- scharakteryzować zmiany zachodzące u człowieka spowodowane interwencją chirurgiczną, znieczuleniem,
- omówić przygotowanie instrumentarium, bielizny operacyjnej i materiałów dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem operacji wykonywanych drogą brzuszną i pochwową oraz zabiegów endoskopowych,
- scharakteryzować wskazania, metody i techniki zabiegów operacyjnych wykonywanych w położnictwie i ginekologii,

⁴ Zagadnienia teoretyczne powinny być realizowane przez lekarzy i pielęgniarki w taki sposób, aby unikać powtórzeń. Należy omówić badania diagnostyczne, wskazania do zabiegu, techniki operacyjne, przebieg zabiegu operacyjnego, powikłania, specyfikę pracy pielęgniarskiej.

- wymienić badania diagnostyczne oraz postępować z materiałem biologicznym pobranym do badań,
- scharakteryzować wskazania, metody i techniki zabiegów ginekologiczno-urologicznych.

Treści nauczania

1. Specjalistyczne pielęgniarstwo operacyjne:
 - przygotowanie sali operacyjnej do poszczególnych zabiegów operacyjnych,
 - przygotowanie pacjentki, położnej operacyjnej, zespołu operacyjnego do zabiegu w zależności:
 - od rodzaju zabiegu,
 - od rodzaju znieczulenia,
 - przygotowanie pacjentki, położnej operacyjnej, zespołu operacyjnego do zabiegu planowego,
 - przygotowanie pacjentki, położnej operacyjnej, zespołu operacyjnego do zabiegu w trybie pilnym,
 - obserwacja pacjentki w czasie zabiegu operacyjnego pod kątem reakcji organizmu na interwencje chirurgiczną i znieczulenie,
 - objawy zagrożenia życia, postępowanie w stanach zagrożenia życia.
2. Przygotowanie instrumentarium, bielizny operacyjnej, materiału dodatkowego, nici chirurgicznych, aparatury ze zróżnicowaniem operacji wykonywanych:
 - drogą brzuszną,
 - drogą pochwową,
 - zabiegów endoskopowych.
3. Ginekologia – wskazania, metody, techniki i instrumentarium:
 - niewydolność cieśniowo-szyjkowa - założenie szwu na szyjkę macicy,
 - operacje plastyczne pochwy i krocza,
 - operacje umożliwiające udrożnienie zarośniętego ujścia i kanału szyjki macicy, jamy macicy, błony dziewiczej,
 - operacje w stanach nagłych:
 - ciąża ekotopowa,
 - powikłania poronienia – atonia macicy, uszkodzenia mięśnia macicy.
4. Zabiegi endoskopowe w ginekologii:
 - laparoscopia diagnostyczna,
 - laparoscopia operacyjna (zabiegi wykonywane na jajniku, jajowodzie i macicy),
 - histeroscopia diagnostyczna,
 - histeroscopia operacyjna.
5. Operacje ginekologiczno-urologiczne – wskazania, metody, techniki i instrumentarium (z uwzględnieniem metody TVT oraz śródoperacyjnego cewnikowania moczowodów).
6. Cięcie cesarskie - wskazania, metody, techniki i instrumentarium.

KWALIFIKACJE KADRY DYDAKTYCZNEJ

Organizator kształcenia zapewnia w przedmiotowej dziedzinie kształcenia wykładowców posiadających:

- tytuł naukowy profesora,
- stopień naukowy doktora habilitowanego,
- stopień naukowy doktora,

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

a ponadto wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie będącej przedmiotem kształcenia, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają, co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa,
- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego,
- posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny odpowiadającą dziedzinie pielęgniarstwa będącej przedmiotem kursu,
- posiadają wykształcenie wyższe mające zastosowanie w ochronie zdrowia i/lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.

